

29 april 2019.

EEN BIJNA PERFECTE CIRKEL

4 maart 2019.

De rivier, de veerman en het meisje

Roman - Diane Setterfield verschaft met haar nieuwe roman *Er was eens een rivier* veel leesgenot, zowel door de vermakelijke victoriaanse ingrediënten als door de beschrijvingen van de rivier.

KATHY MATHYS

Rivieren hebben mensen altijd verleid met hun schittering van zonlicht op het wateroppervlak, hun intrigerende onderstromen. 'Wanneer het pijn doet, gaan we terug naar zekere rivieren', beweert de Pools-Amerikaanse dichter Czesław Miłosz. Olivia Laing omschrijft haar fascinatie in *Naar de rivier*. Een reis onder het oppervlak zo: 'Ik gaf me graag over aan iets waarover ik absoluut geen zeggenschap had.' En nu is er Diane Setterfields *Er was eens een rivier*.

Setterfield, die eerder de succesroman *Het dertiende verhaal* schreef, woont in Oxford, bij de Theems, de stroom die glanst en buldert in haar tweede boek. Net als in haar debuut kiest ze voor een victoriaanse setting; het verhaal begint in 1887. Wie het werk van Charles Dickens – die echte victoriaan – kent, zal aan zijn romans denken tijdens het lezen. In *Grote verwachtingen*, bijvoorbeeld, speelt de Theems een sleutelrol. Dat is meteen een van de redenen waarom *Er was eens een rivier* zoveel leesgenot verschaft: het is een ruim en open boek dat herinneringen aan andere rivieren en verhalen oproept.

'Er was eens een herberg die vredig op de oever van de Theems stond bij Radcot, op een dag lopen vanwaar de rivier ontspringt.' Ja, zo begint het echt, als een sprookje, een verhaal waarvoor u eens goed mag gaan zitten. De schrijfster neemt de tijd, ze wijdt uit, slaat zijwegen in. Net als de rivier vertraagt ze om dan weer snel en onstuitbaar te gaan stromen.

De herberg staat bekend als een plek waar verhalenvertellers samenkomen. Vertellingen van vroeger en nu worden verfraaid, vervormd en doorgegeven. De grinddelvers, waterkersverbouwers en schippers die er na hun uren neerstrijken, vertellen graag over veerman Quietly. Die gaf zijn eigen leven om zijn verdronken dochttertje terug te halen uit het rijk der doden. Sommigen zijn ervan overtuigd dat de veerman nog steeds rondspookt bij de Theems. Ze geloven dat de belletjes onder het oppervlak boodschappen voeren van de riviergeesten.

À la Dickens

Tijdens de kortste nacht van het jaar stranden een gewonde man en een meisje in de herberg. De geur van de rivier hangt om hen heen. Het meisje is dood. En dan geschiedt er een wonder: ze wordt wakker. Het meisje kan niet praten. Wie is ze en waar komt ze vandaan? Daar draait het allemaal om. Een echtpaar van wie de dochter werd ontvoerd, eist haar op, maar er zijn andere partijen die aanspraak maken op het kind.

Er was eens een rivier is een roman met een uitgebreide cast à la Dickens. Setterfield zet in op intrige en spanning, maar net zoals Sarah Waters dat doet in haar historische romans, besteedt ze veel aandacht aan de uitdieping van de kernpersonages. Henry Daunt, de man die met het meisje in de herberg arriveert, is gebaseerd op een fotograaf met dezelfde naam. Hij is een van de sterkste aanwezigheden in het boek, net als een vroedvrouw en de vader van het ontvoerde kind.

Het is bovenal genieten van de rivier zelf, 'die onder haar verschoof en duwde als iets levends'

Voor wie houdt van het modderige duister in rivierverhalen zoals *Young Adam* van Alexander Trocchi of Daisy Johnsons werk, zal dit boek te netjes aandoen. Op het einde wordt alles keurig afgerond – of toch bijna alles. Setterfield beklemtoont te vaak de metaforische betekenis van haar rivier en onderschat daarmee haar lezers. Ook is het jammer dat de monologen te gelijkend klinken.

Het is bovenal genieten van de rivier zelf, 'die onder haar verschoof en duwde als iets levends', van de vermakelijke mix van victoriaanse ingrediënten (weeskinderen, waarzeggers) en van het vertelvernuft van Setterfield. Dit aanstekelijke verhaal is uitermate geschikt om de zomer mee uit te zingen.

★★★★☆

Diane Setterfield

Er was eens een rivier
Vertaald door Miebeth van Horn, Orlando, 432 blz.,
24,99 € (e-boek 14,99 €).
Oorspronkelijke titel: 'Once upon a river'

COLOFON

★★★★★ onmisbaar ★★★★★ uitstekend
★★★ goed ★★ net niet ★ zwak

Hoofdredacteur: Karel Verhoeven - **Chef DSL:** Veerle Vanden Bosch - **Artdirector:** Jan Desloover - **Redactie:** Peter Jacobs, Jozefien Van Beek, Karen Wyckmans (fotoredactie), Celine Poppe en Maryvonne Jacobs (vormgeving) - **Medewerkers:** Marijke Arijns is literair vertaalster Frans en Spaans, Kathy Mathys is recensente en schrijfster, Katrien Steyaert is freelancejournaliste, Stefan Vanthuyne is fotografierecensente, Jelle Van Riet is literair journaliste, Maria Vlaar is recensente en schrijfster - **Coverfoto:** © Joel Saget/afp - **Contact:** veerle.vandenbosch@standaard.be, 02-467.22.66